

Lääne maakonnas, Lääne-Nigula vallas, Silla külas, kinnistu nr 3009037 eraldisel 6 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes AmEst Haldus OÜ volitatud esindaja Aigar Tiho 21.03.2024 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Jätta algatamata Lääne maakonnas, Lääne-Nigula vallas, Silla külas, kinnistu nr 3009037 (katastritunnus 34202:001:0530) eraldisel 6 aegjärgse raie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KMH algatamata jätmise otsusest 14 päeva jooksul Ametlikes Teadeannetes.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. AmEst Haldus OÜ volitatud esindaja Aigar Tiho esitas 21.03.2024 Keskkonnaametile metsateatise, millega kavandab kinnistul nr 3009037 (katastritunnus 34202:001:0530); edaspidi *kinnistu*) eraldisel 6 (0,67 ha) aegjärkset raie hinnangulise mahuga 30 tm. Metsateatis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris numbri 50000984420 all. EELIS (Eesti looduse infosüsteem), Keskkonnaagentuur andmetel asub kavandatud tööala Luiste looduslal ja Selja metsise püsielupaiga piiranguvööndis.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJSi § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJSi § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJSi

§ 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Kinnistu eraldisel 6 kavandatakse aegjärgset raiet 0,67 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht on 30 tm. Aegjärgse raie eesmärgiks on metsa järkjärguline uuendamine. Aegjärgse raie korral raiutakse uuendamisele kuulavas metsas puid hajali üle raielangi kahe raiejärguna. Kavandatava raiega ei tohi puistu I rinde täiust viia alla 30%, tegemist on esimese raiejärguga.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Kinnistu asub Lääne maakonnas, Lääne-Nigula vallas. Kavandatud raie jääb alale, kus kehtib 2022. aastal kehtestatud Lääne-Nigula valla üldplaneering, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja¹ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietööl on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspiirkonnas. Kavandatud raiete mõjualas ei ole tegevusi planeeritud.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raialal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldis 6 asub karusambla-mustika kasvukohatüübis ja eraldisel kasvab männi enamusega keskealine puistu.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raie läbi viiakse. Raie langiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, raie ei paikne veekogude rannal või kaldal, märgalal, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Selja metsise püsielupaik hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvat Luiste loodusala. Selja metsise püsielupaiga kaitse-eesmärgiks on II kaitsekategooriasse kuuluva liigi metsise väljaspool kaitsealasid asuvad elupaigad, mida tuleb kaitsta liigi soodsa seisundi tagamiseks. Tingimused metsa majandamisele püsielupaiga piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 4.

Kultuuriväärtusi raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Kaitse-eeskirja ja LKS järgi on kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab. Ei kahjusta, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või kaitseala valitseja nõusolekul kui pinnas seda võimaldab.

Vesi- raialal ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega langi ulatuses mõju veerežiimile ei ole oluline. Veega seotud Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid veega seotud kaitsealuseid loodusobjekte raietööd ei kahjusta.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega ei mõjuta Natura kaitse-eesmärkide saavutamist ega muid raialal või selle mõjualas asuvaid looduskaitseobjekte.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- raialal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Raie teostamise järgselt mõjud pöörduvad. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju. Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid kaitsealuseid loodusobjekte raietööd ei mõjuta.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Aegjärgne raie on kavandatud Luiste loodusala. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Selja metsise püsielupaiga ja Luiste loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi² järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande³ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada,

²Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

³ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel enam rohkem väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatava aegjärgse raie esimese järgu raiumisel säilib puistu esimene rinne (ei teki lagedat ala). Antud raie käigus raiutakse puistu hajusalt hõredamaks, kuid puistu esimene rinne säilib, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas.

Kavandatud raialal ei ole Luiste loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi metsaelupaikasad.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri määrusega „Metsa majandamise eeskiri“.

Kuna kavandatud raieala mõjualas ja raialal ei asu Luiste loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaiku, siis kavandatud raietegevus Luiste loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Luiste loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Aegjärgne raie on kavandatud Selja metsise püsielupaiga piiranguvööndis. Mõju kaitseala kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Luiste loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

Lisaks eelnevalt käsitletule paikneb kavandatud aegjärgne raie metsise piiritletud elupaigas. Metsis kuulub Eesti kaitstavate liikide II kaitsekategooriasse ja on määratud Euroopa Nõukogu linnudirektiivi I lisa liikide hulka.

Metsis pesitseb mängupaiku ümbritsevatel aladel vähemalt kuni 3 km raadiuses; sealsed elupaigad on tihedamad ja soisemad, kusjuures pesa võib asuda ka raiesmikul. Oluline elufaas on tibude toitumisperiood juunis, mil liik vajab ohtra puhmarindega metsi.

Metsise kaitse tegevuskavas on käsitletud lageraiete mõju mängualadele. Metsisele mõjub negatiivselt vana metsa osakaalu vähenemine.

Aegjärgse raie esimese järgu käigus puistu säilib ja vana metsa osakaal ei vähene.

Pesitsusaegsed raided võivad viia pesitsuse ebaõnnestumiseni. Kaitse-eeskirja järgi on turberaie lubatud 1. septembrist 31. jaanuarini. Sel perioodil metsise elupaigas raietööde mitte tegemine aitab tagada eduka pesitsemise.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitsekorralduskavaga ja metsisepüsielupaikade kaitse-eeskirjaga, looduskaitse-, vee- ja metsaseadusega, ja eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Vastavalt KE § 4 lõikele 9 on püsielupaiga piiranguvööndis keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

Vastavalt kaitse-eeskirja § 4 punktile 7 on piiranguvööndis on lubatud lage- ja turberaie 1. septembrist 31. jaanuarini.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud raietel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana Looduskaitseseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Luiste loodusalale, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus on Ametlikes Teadeannetes.

Eelhinnangu koostaja:

Pille Kaisel

peaspetsialist

metsaosakond